

דוגמה לחיבור שרמתו גבוהה

- 1 **השערים ושהצה אחוזים מכלל תיקים פוליטיים בישראל מסתיימים בהסדר טיעון.**
 הסדר לפיו מודה הנאשם בעבירות קלות מאוד שיוחסו לו בתחילת ההליך,
 והתמורה מודה ללא צורך במשפט ארוך שתוצאותיו אינן ידועות. הסדר הטיעון
 הוא הסדר המוצר שאלות אתיות רבות והכונתי לטעון שאף כי הסדרי טיעון
 מקבלים אתיות ורצויים מהחינה מעשית לתפקודה של המערכת אסור להניח להם
 להיות אחוז גבוה כל כך של כלל התיקים הפוליטיים.
- 5 **מדוע רצוי לנו הסדר טיעון? סיבה עיקרית בעצ מנגנון כזה הוא עקב הנסיבות:**
 לא בכל תיק ותיק מצטברות ראיות מספיקות שדי בהן להביא לידי הרשעה
 בטוהה. חשוב לזכור שמשפט אינו תהליך שתוצאתו ידועה מראש וקשה לתת
 ניהוי מדוייק כיצד ראיות ניתנות תשפוענה על השפטים; כאשר משלים את אי
 הודאות המובנית בהליך המשפטי עם ראיות חלשות, אינטרס הצדק משירת
 בצורה טובה יותר על ידי ההטחת הרשעה ועונש קלים יותר מאשר זיכוי מוחלט.
 ניהוק נוסף שעשוי לשרת את מוסד הסדרי הטיעון הוא ניהוק שיקול דעת של
 התביעה. זהו עיקרון כללי שאינו נלעד לשרת הסדרי טיעון דווקא, אולם נגזרת
 ישירה ממנו היא כי על התביעה להשתמש בשיקול דעתה בהלעדי בכל האמור
 15 **בהבאת תיקים בפני ביהמ"ש; התביעה היא הלוף המקצועי המוסמך ביותר**
 לקבלת החלטות מיוצעות הנשאים פוליטיים ולכן כל התערבות בשיקול דעתה כמזה
 כפגיעה בעיקרון הצדק. אילו סיוגים, איפה, עליונו להצביע לשימוש בהסדרי טיעון?
 כנגד הסדרי טיעון יוצגו שני טיעונים עיקריים, האחד עקרונות והשני מעשי. מהניהוק
 20 **העקרונות, אין ספק שיתור על הליכה למשפט מהווה הודאה כלשהי של התביעה**
 ורשויות החוק באי יכולתן להביא לידי מיצוי מלא את ההליך הפוליטי; הודאה זו
 מסמלת לאזרחים שומרי החוק כי המדינה, שנטלה על עצמה את תפקיד ספק
 הצדק הפוליטי הלאעדי לאזרחיה, לא ממלאת את חלקה המלא במתן הלנה זו.
 המסר לאזרחי החברה הוא כי במקרה של עוולה פוליטית כנגדם, לא יזכו לעזמתין
 25 **מלא מידי העבריון על ידי המדינה.**
 ניהוק שני נגד הסדרי הטיעון הוא מעשי הטיבה: הניסיון מראה כי הסדרי טיעון

הפכו להיות כלי מהיר וזמין בידי תובעים להשגת אחוז הרשעה גבוה והסקעה מינימלית של זמן ומשאבים בכל תיק; מצב זה, מעבר לפגיעה העקרונית באזרח שתוארה לעיל, מכסה על מצב שבו ישנה חולשה כלשהי ברשויות החוק - ההשגת הראיות על ידי המשטרה, למשל, או התביעה חלשה, ומנעת שיפור של מערכת הצדק הפלילי עקב "כיסוי" הפלמים בכסות של הרשעה במסגרת הסכם טיעון. כמות של שבעים ושהערה אחוזים מרחבת כי ברוב המקרים המכריע או שיטת ראיות חלשות או שהתביעה נמנעת ככולה מאמצות את ההליך הפלילי. מצב שיש לתקנו כיוון שהוא מרחב על פלם יסודי בעבודתן של רשויות החוק.

30

אסיכום, על אף מקבולתו של הסדר הטיעון מהחינה מעשית ואתית, הפלמים שבו מחייבים שימוש במשורה ואק ריק בהתאם לנסיבות חריגות המצדיקות את הפגיעה באזרח בעקרון הצדק; שימוש בהסדר כזה בשבועים ושהערה אחוזים מהמקרים מרחב על בעיות עקרוניות במערכת המשפט ואין לקבאו.

35

דוגמה לחיבור שרמתו בינונית

- 1 כ-77% מהתיקים הפליליים בישראל מסתיימים בהסדר טיעון.
הסדר זה נצרך במסגרת משפט פלילי בין התביעה הכללית, המייצגת את המדינה ובין הנאשם. בהסכם זה התביעה מייחסת לנאשם אישומים קלים יותר מהאישומים בהם נאשם מלכתחילה. בתמורה לזה הנאשם מסכים להודות באישומים אלו ולהיענש בהתאם להם. לדעתי, השימוש של מערכת המשפט בהסדרי טיעון אינו ראוי.
- 5 ראשית, תוצאות ההרשעה המקלות עלולות שלא להרתיע את הנאשם והוא עלול לחזור על מעשיו ולעבור על החוק. אדם אשר עבר על החוק נתבע על ידי המדינה. במהלך המשפט המדינה יכולה להציע עסקת טיעון שמקלה על עונשו של הנתבע. הנתבע מקבל את עונשו ובהתאם לתוצאה הוא מבין כי העונש לא חמור כפי שצפה. הנאשם עלול לחזור על עבירותיו כיוון שהענישה לא מרתיעה אותו כבעבר. שנית, ישנם אנשים חפים מפשע אשר מוכנים לקבל את עסקת הטיעון שמציעה התביעה. אדם שלא ביצע דבר עבירה אך נאשם בהיצוה מתמודד על חפותו מול המדינה. במקרים רבים הליך הכחת החפות הוא ארוך וכרוך בתשלום רב. במקרים אלה מצדיף האדם עסקת טיעון על מנת לחסוך בזמן ובהוצאות כספיות. כך למעשה אדם חף מפשע עלול להודות במעשים שלא ביצע.
- 15 מתנגדיי טענו כי בשל עומס התיקים הפליליים הממתינים לטיפול, רצוי להגיע לעסקת טיעון על מנת לקצר תהליכים משפטיים. לדעתי, ריבוי הסדרי טיעון עלול הוא היוצר את העומס בתיקי הפלילים. פושעים אשר עברו עבירות עלולים שלא להירתע מהענישה כיוון שכל הנראה היא קלה. ולכן יכולים להיות יותר עבירות. רצוי לדעתי להתקד בתיק פלילי באופן מלא ולהעניש בחומרה וכך למצב את הפושעים.
- 20 לדעתי אין להשתמש בהסדרי טיעון, הצלתי כיצד העסקאות יכולות להגביר את העבירות בציבור.

דוגמה לחיבור שרמתו נמוכה

1 הסדר טיעון מאפשר קיצורי תהליכים לטובת שני הצדדים המעורבים, בסוגיה של משפטים פוליטיים, האם הפריבילגיה זאת תורמת לנו בחיסכון כספי ועונשים קלים או שהיא "מחבלת" לנו במשפטי צדק ואמון המערכת המשפט בישראל?

5 יש הטוענים, שאם תוכניות הסדרי הטיעון ירדו מסדר העדיפויות או ישללו לחלוטין בתי המשפט יקראו עולם תיקים ולא תאפשר להם להחון את התיקים לעומק ולזכרי זין לא שקולים במחשבה מעמיקה יותר.

לעומת זאת, דעתי היא: להוציא את הסדרי הטיעון לגמרי מהחוק ולתת לזכרי זין שיעוררו הכתעה לכל אותם עבריינים ולהחזיר את אמון הציבור במערכת המשפט בישראל גם אם כרוך הדבר, בעלויות תקציב למערכת האופן קיצוני.

10 לסיכום, ישראל היא מדינה קטנה עם הרבה אויבים מסביב והתקציב אכן מקור שראוי לזיון כאן ויש שיקולים רבים שעלינו להתבונן בהם מעבר לזווית הראייה שלנו כאזרחים ולתת אמון שילנו את הנדלים של הסדרי הטיעון ויוריז אותם מסדר היום, למרות נשא התקציב שמהווה גורם משמעותי בסוגיה.